unu

bucureşti iunie 1929 anul II no. 14 lei 5

geo bogza ■ victor brauner ■ filip corsa ■ gheorghe dinu ■ paul eluard ■ b. fondane ■ virgil gheorghiu ■ m. h. maxy ■ moldov ■ saşa pană ■ miliţa petraşcu ■ stephan roll ■ claude sernet.

ORIGINA POEMULUI

lui ILARIE VORONCA

Puritatea, această pată albă a conştiinţei mă neliniştește. Peste frunţi păsările căptuşite cu lumini pe pîntece, buclează în zbor aierul.

Dintr'o sursă ascunsă din zîmbetul din cer, fîntîna lor vie se amestecă cu apa verde a pădurilor. Ca o amazoană văzută din avion, pe jos, un melc înaintează singur pe alee. In vegetaţia tropicală de nervi rupi carnea şi umpli un coş cu păsări vii.

Cad fructele aerului din putrezirea stelelor şi pasul mişcînd întinde coca oglinzilor în adoraţia pupilei. Ars de aspiraţia celestă pui pe univers piciorul ca pălăria peste o vrabie Iţi scapă, nu-ţi scapă? Te iubeşti şi-ţi revezi strămunii în grota vidului desenaţi ca renii. O caravană visul străbate cu mamuţi şi cu baso-reliefuri cari te ondulează şi te zgîrie. Un ochiu semănat în pămînt va înălţa o tulpină de floare a soarelui peste femeia iubită. Porumbelul divin l'ai strivit la subţioară cînd te-ai aplecat să muşti mărul cu viermi de jos.

Inchisă în plămînii cu dantele de carne steagurile ţărilor albastre le desfaci cînd vrei.

In vis o mînă oarbă îţi alunecă sub blana animalului cald din vizuină căutîndu-i sub urechi melodii ca pe fragi.

Iţi plac animalele de fum, iubeşti animalele de zăpadă, de frunze şi animalele săpate în palmă ca'n peşteri, cînd mîngîi pantera pulpei, cangurul umărului, vioara ochiului. Se apleacă reverenţios lacheul sîngelui în tine şi te salută. Cînd erai, iubito de lut moale cineva ţi-a apăsat un deget în mijlocul burţii, unde a şi rămas un surîs rotund şi pielea dulce ca stafida; a răsturnat două cupe cu carne ovală pe piept în dreapta şi în stînga şi două doniţi cu lumina pielei pe tine întreagă. Iţi plac şi animalele zdruncinînd între gingiile de trandafiri, pumnale şi ca un voal urletul lor în mîna urechei se sfîşie. Unghia ta roză e un mic incendiu dacă un rubin anemic nu te priveşte de undeva ascuns. Un sărut scoboară pe umăr ca un fluture. Te întorci cu mîinile dintr'o vînătoare a abisului doldora de păsări absente.

Zornăiesc pe pietrele crepusculului în tine săbiile sîngelui; amestecă-ţi ceaiul cu linguriţa curcubeului, amestecă-te în pulbere şi încălceşte-te în propriile tale picioare ca în lotuşi.

De-aici drumurile ţi-se prosternă şi pescarii au aruncat undiţa să prindă tigrul care te turmentează în vis.

Scoborît din pomul maimuţii cu putori, omul cu călcîiul roz atinge între ierburile putrezite cu fructe şi cu copaci trîntiţi din cer, praful în care scormonind a găsit fierul, radiul şi băncile cu umbră. In somn pămîntul atins de pielea fără scorojeli, a tresărit ca o femee. Prin aluni veveriţele spărgeau migdalele stelelor.

Prim cioban mînînd desculţ o turmă albă de bolovani dintr'o vînă în care lacrima unui torent s'a uscat, a lătrat spre lună ca un dulău şi piciorul i-se chinuia în pantoful unui mers fără sfîrşit, fără popas. Un pîriu a vrut să-l ridice la subţioară ca pe un şarpe din fugă. O frunză roşie i se lipi în piept pe dinăuntru să-i tremure. Il orbea, îl îneca şi nu-şi pricepea, sufletul ca un fum. Işi pipăia dur genunchii şi ţeasta şi se bănuia fără să ştie, umplut cu bolovani. La un mal a strîns în pumni lut cleios lăsînd un cocoloş; o bestie a urlat hodorogind ca pe o tinichea veche aierul. Privind cocoloşul cu reliefuri cari îi zgîriau ochii, a rînjit zămislind zîmbetul. Să murmure a urlat speriindu-se înaintea urletului său ca în faţa unei oglinzi.

Un salt l'a ascuns în frunze cu mîinile cocoşate de noroiu. N'avea simţul poverei şi nici pe acel al desbărării ; numai fruntea îl durea cîteodată ca un cucuiu şi picioarele mari, cu coji de scoici în vîrfuri se izbeau de aluatul tare al pietrelor.

Călca fără asprime păpădia şi spinii; credea că florile sunt fluturi cari au murit iar fluturii flori cari zboară. A urlat ca să nu fie singur deşi nu concepea şi nu-l tortura singurătatea. Ca să cuteze să-şi înmoie în apă un deget a ezitat până a înegrit de două ori lumina.

Prin privirea lui o frunză cade fără să i-o mişte. O şopîrlă fugind de lîngă şale, a crezut-o eşită din el însuşi chiar. In frunziş prin urechea lui un cerb a trecut, al cărui chip nu-l cunoştea încă. Nu ştia dece închide şi deschide pleoapele. Cu un vreasc şi-a zgîriat piciorul deasupra genunchiului şi un sînge gros şi repede a venit fără să-l zărească: a crezut că e un guşter, că e o iarbă vie. Răsturnat pe spate printre frunze văzu cerul de o culoare pe care n'o avea lîngă dînsul şi ar fi vrut s'o pipăie; a sgîriat pămîntul jilav şi şi-a umplut cu mucegai nările ; s'a tras de păr ca de iarbă fără să priceapă de ce-l doare, s'a jucat dealungul mîinilor cu ciupercile, cu testiculele, le-a strîns în pumni la fel, l'au durut şi ar fi vrut să şi le muşte.

Uitase că a adormit; nu ştia cînd s'a trezit. Şi-a umplut cu frunze şi cu rădăcini gura şi o spumă verde i-a dantelat în aurora buzele. Să se audă a urlat şi-a mers prin lumina dimineţii lui obrăcăind ca în beznă.

Işi desfăcea printre crengile de jos drumul lui neştiut şi altul; muşca între gingii ramurile, frunzele şi ar fi vrut să muşte şi frunzele cari zburau deasupra lui cîntînd. S'a aplecat să vadă mergînd o gînganie, în aceiaşi poziţie i s'a golit ca la cîine intestinul; şi-a privit excrementul lichid şi aburind, l'a călcat cu talpa urmărind gîngania fără să o atingă (în clipa aceia nu ştia). O pasăre a ţipat peste el; s'a întors s'o asculte ca şi cum l'ar fi muşcat de ceafă cineva. A rupt dintr'o creangă un fruct: l'a muşcat; a ridicat o piatră de jos: a muşcat-o, n'a izbutit şi-a asvîrlit-o în foşnetul umil al pădurei din clipa aceia. A smuls un pumn de frunze şi le-a frecat în cap, pe piept; îşi linse păduchii de pe braţ ca ursul de pe o scoarţă furnici. S'a pipăit: un deget l'a apăsat pe un ochiu; un altul l'a împins într'o ureche. S'a răsucit să-şi vadă spatele, a îmbrăţişat un pom, l'a zgîlţăit. A perceput ceva ce-l umblă pe dinăuntru ca o insectă; s'a uitat pe jos s'o surprindă: lipsia. Un ochiu i-a plîns ca o clepsidră timpul fericirei. S'a aplecat peste o apă şi s'a văzut cu toate întîmplările oarbe cari s'au imprimat pe singurul clişeu ce-l avea cînd a scoborît din cimpanzeu, în suflet, în mişcarea lui, ca o aglindă rămasă inextricabilă pînă la noi. Printre peşti luna trecu, o pădure foşni, o piatră se desfăcu rostogolindu-se.

Adormi pe buza lacului. Se aprindea de veghe focul stelelor. Un cerb cu botul ca o pansea umedă s'a apropiat, i-a lins cu bale de argint ploapele şi i-a sorbit într'o gargară înceată spre cer tictacul inimei.

Animăţe şi în mişcarea ta va şopti pergamentul poemului pur de atunci.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂŢII REGELE FERDINAND

gheorghe dinu

ALB INCHIS

Din lumini lanțul s'a ros în crepuscule
prin oase legat un mamut mai rage în lemne surd
aprinse lămpile le-am ascuns în pămînt
ca amazoane printre cîrtițe și țiței
negre oglinzile din nopți au alunecat
stinse flăcările le-am pus pe umeri
unde pușca osului mocnește
unde pecețile sângeră pe mâini
și'n întunericul fără remediu ochii au rămas peșterile luminii
cheia inimii se întoarce în sînge
și trece mai departe paznicul visului
spânzuraților sunt cu un metru mai aproape de lună decât noi
florile cari au crescut peste morți
sunt pupilele cari au putrezit în neant
ridicat din somn ascultă cum geme aurul
(din pământul în care cresc iarba și isvoarele)
pe tronuri sub fesele regilor cu burți
un corb galben le-a scoborît pe capete coroana
iar călăreții roibi prin curți
le sfărîmă în copite castelele vechi, reginele tinere din cavou.

stephan roll

IDILA

Au înflorit cazacii în compartiment

Răsăritul a strigat: gata
cît regina ca fluier trece prin coridor
și locomotiva dejunează cu lopata

Voiajul șerpilor ca un regiment

Prin Londra ca dictat de stenografie
noua funcționară încearcă de joi
voiaj pe coli de librărie.

Cînd îi spune lui Jean rîd amîndoi.

COMPAS MIXT

Incearcă un zero într'un O
rotunjimea îți va da un ochi,
un ochi închis înseamnă zero
și zerourile cresc sub rochi.

COMPAS DE ARGINT

A-pune plin argint
noaptea vine clară ;
deget bate știind
lună fără scară

Filip Corsa

MOTIV

lui AL. MARIUS

Coarnele asfințitului împung bestiile templelor
Praf cosmic noaptea năbușă bronchia luminilor
A ornat vila cu țestele crinilor eșafodul terasei
E un arc voltaic verdele pinilor.

Sbucni din cutremurul mușuroaielor lava furnicilor
Scufițele ghindei și rîsul fragilor se nimicirâ ca Pompei
E o expoziție de curcubee virajul țînțarilor
Pachiderm pământul cu tulpini în șerpuirea trompei

Ca notele bune semănături crestară carnetul ogoarelor
Ceruri lunecă ungvent musculatura munților
Salbele șatrelor pilpîie la pieptul rîurilor
Intre fiare și parfumuri leagănă cantata nunților.

virgil gheorghiu

NICOLAE ILIE

TEROAREA OLFACTIVĂ

Nicolae ilie hrana trupului tău
ți s'a copt în pîntec ca într'un cuptor
vai cît de transformat e sub arsuri
plesnit în unele părți ca pământul după cûtremure
pîntecul tău cratere de vulcani
cu buricul rărit ca scrumul de țigară
și peste toate ca o fășie de nori
bandajul alb făcut de leopold emanuel
doctorul tînăr cu pălărie și baston.

Tot alcoolul înghițit în neștire
peste felii de dovleac copt sau pastramă friptă
iată-l deavalma cu fecalele putrede
revărsîndu-se peste pernele mașinii țintind spitalul
peste hainele și mîinile mele pline cu milă, cu griji
pentru trupu-ți de flăcău voinic dintre munți
tăvălit în flăcări prin iarba crescută mai sus de sondă
care în noaptea fatală te privea trist ca o mamă.

Dacă ai ști nicolae ilie nopțile mele de pe urmă
toată teroarea olfactivă care îmi coace ochii, creierii
cînd fiecare aripă de vânt
îmi aduce din cine știe care bălți nepământene
mirosul de alcool și dovleac al fecalelor tale
care mă urmăresc pretutindeni ca stafii olfactive
pătrunzînd în hrana mea de toate zilele
făcîndu-mi grețoasă pîine a rîvnită de mulți
și fără putință ținerea mai departe în vieață
a trupului meu mereu mai slăbit
din pricina hoitului tău.

Mă rog de tine în genunchi nicolae ilie
putrezească-ți trupul cît mai curînd
împrăștie dincolo de mine mirosul lui care
mă mistuie la fel cum focul pe tine
și vrea să ne aproprie aceiași în humă
fiorii morții îmi trec ca șerpii prin sânge
și carnea mea încă proaspătă
își caută alte gropi decît acelea de pământ
în care nicolae ilie odihnește ca un sfânt.

geo bogza

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EXCURSIUNE

Pe munte e acum răcoare ca'n biserici
ploaia abia căzută a pus stropi reci pe ferigi
și-a umezit pămîntul cel gras și răscolit
unde e coaptă fraga și bună de găsit
unde e mai proaspăt astăzi brusturul și mai rece
așteaptă în lumină pe tine să se plece
și unde crește cleiul sub cojile de brad
ca liniștea 'n sursa părîului secat
Brașovul roș cu muzici mai aspre și mai grele
dispare'n noi și 'n praful gonit depe șosele
treptat treptat treptat cum dispăreau în străzi
goarnele prelungite de ultimile gărzi
și nici arama veche sus depe catedrale
n'o mai auzi în pragul odăilor din vale
aici s'aud albine și greieri și furnici
și fișăit de frunze din loc c'nd te ridici
Marica fată albă cu genele frizate
îți cad pe peisagiu privirile curate
și ochii îți sunt umezi și pletele subțiri
Uite cum stai pe scoc așa plecată și te miri
vreau să rechem cadența isvoarelor în tine.
(cum aș chema din fluier oile mici și pline)
ca'n munții cu tăcere și cu țărani desculți
să vrei apă din piatră cum fuge s'o asculți
Hai pune ochelarii de automobilistă
să prind promisiunea din colțul de batistă
și mîine cînd lumina va fi pură pe brazi
mi-o vei aduce calmă în mîini și pe obraz.

1921

filip corsa

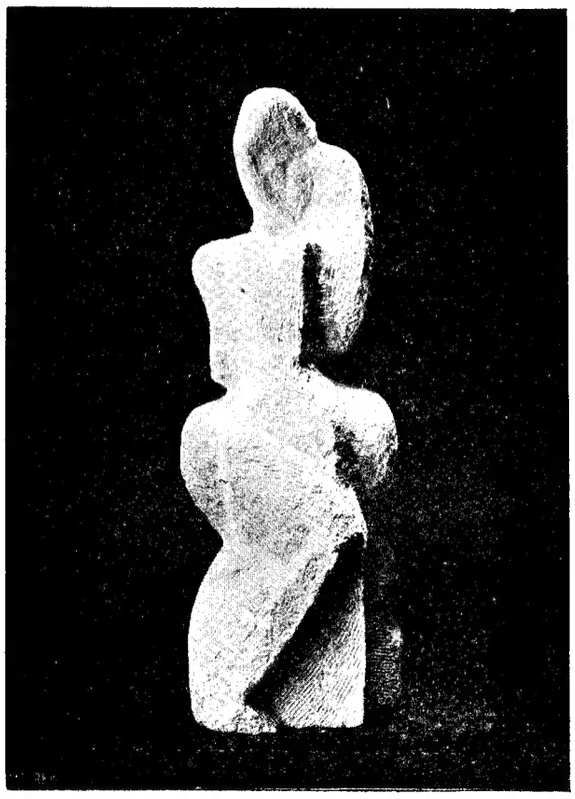

Milița Petrașcu — PHEDRA

BENJAMIN FONDANE

RÉFLEXIONS SUR LE SPECTACLE

FRAGMENTS

Le propre du civilisé serait-il seulement de posséder et donc de vouloir conserver, à tout prix, un patrimoine spirituel, et celui du barbare de ne rien posséder, ou de ne rien vouloir posséder, de refuser l'acquis, de ne point se sentir des liens qui seraient des obstacles à sa volonté, afin de faire naître de nouvelles formes de fortune, de créer des patrimoines nouveaux? La terminologie ordinaire veut bien appeler créateur celui qui possède et destructeur celui qui crée, car on ne crée que contre quelque chose et qu'en faisant table rase. En ce cas il faut bien reconnaître que tout siècle qui précède une grande époque de culture est un siècle barbare, je veux dire un siècle d'activités multiples, sans col ni cravate, bien entendu, mais créateur par excellence de tous ces matériaux dont se servira le siècle suivant et qu'il fera siens avec tant d'affectation.

. . . . . .

Pendant que l'homme européen faisait main-basse sur les lois empiriques et qu'il construisait son songe de matière qui allait changer la face des continents, l'artiste et le philosoph de ces temps piétinaient les chantiers du travail, attentifs seulement à ne point salir leurs escarpins, se remplissaient d'horreur pour la mécanique et s'en défendaient avec violence, ou s'isolaient hermétiquement de ce qui leur semblait attenter à la pureté de l'Esprit et de la Beauté. Quelle vertigineuse passion mîtes-vous, John Ruskin, grand poète anglais, à servir une si mauvaise cause! Et que détestait-on? les chemins de fer, les bateaux à vapeur, ces peignes dans les rivières: les ponts de fer, tout jusqu'à l'auto rapide, à la publicité, au cinéma. Le merveilleux moderne naissait, il était là, et personne n'en avait cure. La poésie des affaires explosa et le magnésium de la réclame. Les grands centres de commerce fumèrent d'activité; les villes tentaculaires se disputèrent le soleil; le ciment armé était né; les gratte-ciel s'élevèrent du jour au lendemain; les calicots du Savon Cadum brusquement se posèrent dans les champs de blé; et qui était seul à applaudir la production et sa fièvre, à rêver de la production, à y construire l'avenir? Personne si ce n'est Karl Marx. J'ai dans l'idée que c'était un poète et qu'aucun marxiste n'en a, jusqu'à présent, compris le véritable esprit.

Est-ce le *p*ropre de l'esprit, même du plus aventureux, d'être malgré tout un sistème de réflexes, de subir le faix d'une mémoire trop grande et trop remplie pour pouvoir assimiler et classer indéfiniment tout fait nouveau qui se présente? L'esprit (j'entends celui qui fait profession de l'être, qui se reconnaît comme fonction) serait-il réactionnaire par le fait même qu'il est esprit? Alors même qu'il paraît se livrer à l'acte de démolir ,il ne fait encore que conserver. Il unit, il relie, il nivelle. Et alors qu'il est à l'oeuvre et qu'il détruit veritablement, que ne le regardez-vous de plus près? Il détruit en théorie avec cruauté ce qui a été déja bel et bien détruit en fait. Ainsi l'esprit me semble se définir comme un état de conscience qui s'oppose à tout acte de création spontanée, non pas parce que la création lui fait peur, mais parce que „état de conscience" c'est-à-dire état qui ne précède guère, ni n'est présent ,mais suit, toute création sociale ou individuelle, oeuvre de lois internes et de nécessités inconnues, mais impératives. A l'encontre de ce que l'on pense habituellemént, toute création vraie apparaît modestement, se faufile presque pour ne pas troubler l'ordre existant et née sans lyrisme aucun, oeuvre de nécessité, prend l'humble aspect de l'utile et nous apparaît laide, vulgaire et repoussante, comme en général tout produit de la nécessité. Ce n'est qu'une fois l'oeuvre achevée, ou prête à s'achever, qu'elle s'impose à la conscience, qu'elle devient familière à l'esprit, qu'elle se fait aimer et chanter, qu'elle se voit justifiée par ses adversaires de la première heure. Des générations entières souffrent et créent, sans en avoir la première idée, et voilà que l'artiste et le penseur — qui n'ont pas pris part à la mêlée, ni au travail, qui ont constitué le plus grand obstacle à cette création — s'en emparent pour en parler, pour y mettre le dernier coup de main, pour la faire valoir.

. . . . . .

Il y a aujourd'hui un lyrisme de la panique, et si on peut souhaiter que la beauté soit convulsive, c'est qu'on désire la surprendre pendant qu'elle se forme et non pas lorsqu'elle est déjà achevée ,morte. Nous ne disséquons plus de cadavres mais des organes vivants.

MISE AU POINT

FRAGMENTS

Las de survivre au danger hautain d'une systématique, très lamentable clairvoyance, celle-là même qui, aux tournants lumineaux des moindres événements, de toute éternité, guette la proie si pauvrement facile de la pensée — la nôtre, désolante, mystérieuse et toujours en dehors des cercles trop chimériques de l'expression — et, d'une vie non encore étouffée dans le vide, plus loin des étranges magnificences sans nombre que la vie aurait pu m'offrir, je me retourne confusément vers le symbole legitime qu'ailleurs peut-être vu en d'autres jours moins douloureux pour ce que reste d'atroce et de valable dans notre vain devenir, j'aurais su restituer à mon limpide orgueil ,je me penche avec lourdeur sur cette ultime glace troublée par toutes les défaillances, miroir tragique qui depuis une initiale et définitive perte ne me représente et définitive guère plus (étoiles et blessures se cachant sous la dalle brûlante d'une fièvre identique), je contemple derechef l'ancienne misère tortueuse des routes que mon pas mensonger partagea en mouchoirs et privilèges, que le fantôme inassouvi de notre arride et basse réalité tourmente, tourmentera.

■

C'est en vertu de cette distance hérissé d'abreuvoirs et de bêtes haletantes, distance précaire comme une conquête, s'entend, qu'une curieuse folie iconoclaste s'empare peu à peu tend, qu'une curieuse folie iconoclaste comblent de leurs bras féconds de lierre.

Mais la barque maissante de l'évasion chavire à l'embouchure des fées dans la détresse. E cependant, de socle en socle, derrière les pompeuse bruyèrres de la démence, derrière les pâles marécages chantants, les éclipses, les invasions, quel continent illustre et macabre à la fois me dissimule la ligne occulte d'une danse?

Le sillage nébuleux et mordu dans la graisse que mon état d'inévitable esclavage trace sur le métal rougi jusqu'à la débauche de la conscience, banquise de vertèbres que le vol insensé des albatros protège contre elle-même, le choeur suppliant de toutes les allégories l'efface. La fable poussiéreuse des pièges croule, afin qu'il reparaisse, une blonde nageoire de soufre de chaque côté de sa stricte évolution, sur le velours charmeur d'une autre sphère. Et puis? Je ne saurais jamais me réjouir assez des futures privations de toutes sortes que je voudrais à peine aussi directes qu'un assasinat, de toutes les lâchetés que ma hâte insoupconnée d'atteindre aux plus interdites et chaudes barricades dut docilement tolérer.

Epris d'un masochisme moins équivoque qu'il ne permettrait aucune explication, ou par répugnance, l'avènement rationnel d'une dictature, quelle que soit la loi du dictateur, ne ferrait qu'affermir le chemin voluptueux qu'on dédie à l'imprévu. Désormais, l'étincelle aiguë d'un détachement, un ample renvoi en guise de triomphe, s'imposent à fur et à mesure que l'équilibre déjà chancelant des circonstances fondamentales du passage du doute à la négation et de celle-ci au vice, se démontre universellement défavorable au prestige singulier d'une tricherie jusqu'ici inédite.

Dans le fumeux labyrinthe d'invraisemblances qui d'ordinaire se moule en langage ou idoles, il n'y a d'issue que vers l'intérieur.

C'est à cette maigre colone vacante que j'accroche mon double bouclier d'apologies et c'est sur elle encore que je fixe avec riguer mes regardes éperdus.

■

Le désespoir, le véritable, l'unique désespoir, sous les violentes chaînes duquel je me suis souvent incliné, n'a été une parfaite prison que pour les ténébreux renoncements qui marquent de flèches mouvant le permanente désordre de mon obscur travail de caverne; et si, en évoquant l'Amour et tout ce que cette obtuse majuscule comporte de suprême et de romantique, je me suis heurté aux plus étonnantes et cruelles putains; si au réveil de quelque flamboyante et radieuse ivresse, les ongles saignants et précédé par les spectres paisibles de la peur, je reprends, comme à la veille, le ruban apprivoisé de la marche, couleuvre sans remède ni contrôle à travers les corridors profonds des meilleures chutes; si au départ fabuleux pour une de ces tremblantes et suaves contrées, le souvenir ensorceleur desquelles, sur les cartes géographiques, descend en douces rivières d'émeraudes, — l'inquiétant cortège des malheurs qu'il entraîne, le navire qui doit *logiquement* sombrer, les déceptions obligatoires, l'immence prérogative de la fatigue et peut-être de la nostalgie aussi, me font oublier jusqu'aux prétextes déplorables (et, je l'avoue, quelque fois assez littéraires) qui l'ont déterminé et reculer avant même que l'argent invincible des mers eût revêtu le désert boréal de mon cri; si au lendemain ruisselant d'une émeute, après le miracle frénétique de la colère et encore courbé par la haine, grinçant de rage et de dégoût — la décourageante prostitution de l'idée et du fait de la Révolution n'a plus de détours pour personne — l'on me recueille, la chemise en loques et le front crispé par les noirs éclaboussements des crachats et les plus immondes, mais frémissant d'un écho qui ne pourra revenir qu'augmenté sous l'urgente trajectoire des balles; si, enfin, toute action, toute aventure, quel que soit le domaine où elles se sitùent, se manifestent d'avance illusoires et immanquablement prédestinées à la faillite; si tout ce que, par imprudent esprit d'imitation ou par brutal besoin, je voudrais essayer; si toute entreprise, si toute tentative d'abandon aussi bien que de revanche sont au préalable vouées à la dissolution, aux plus âpres échecs; — nonobstant le déprimant renversement qui en résulterait et cette indigence funeste comme un massacre de fanatiques, la poitrine en rude silex et la patience impérieuse, je braverai avec fureur le flot géant des tempêtes, je saurais, par dessus remparts et bracles, provoquer et servir, et riche en ardentes cicatrices et inflexible, j'écraserai contre la pierre propice les fétides araignées de la réaction. Lie à la cause par l'effet même, l'importance pratique que j'accorde à ces vulgaires prémises ne peut être considérée qu'à la limite dé obée de l'objectif et de l'immediat. Et que l'on ne m'accuse point d'être le honteaux tributaire d'un optimisme suranné et hors définition. Ici grouillent les cimes funéraires des volcans et ici s'apaise le soliloque de plomb et de glorie du fulgurant bourreau, de MON bourreau.

Car se résigner est tout aussi difficile que réussir et la gangrène mephitique de l'expérience ne rongera jamais les parois lustrales de mon néant. Les principaux mythes, ces nobles légendes de soif et de lucarnes, ces méprisables et brrillants poncifs de notre rocheuse épreuve terrestre, sans lesquels la la vallée vosine des météores ne serait qu'une ruche d'ossements et nos villes peuplées d'un lugubre fumier de brutes le caprice familier d'une exaltation ne peut pas les réduire en poudre vagissante; on ne pourra pas me les enlever rien qu'au nom des stigmates flétris d'une dialectique que j'abhorre et répudie sans commentaire. Erreurs, lumière vierge, dahlia ou parures, le mendiant sordide qui ramasse la monnaie des ornières, les bons chiens de plâtre aboyant à la lune, ces diables de lait, ce philtre lubrique, ce revolver, les railes sautés de l'aurore traversent-ils encore ma chambre rutilante de serrures? y suis-je encore, vil forçat des montagnes et de la famine, chaise d'adoration près de la femme grelottante de baisers et de poison qu'il me tarde de rencontrer? y suis-je, suis-je encore?

Dans la tombe dolente de l'espace, déplumé et raide, le cadavre houleux de l'aigle veille. Mais je sais que le geste si aisé d'ouvrir une fenêtre est infiniment plus redoutable que celui de tuer un homme; je sais que détruirez les horloges, ces visages solennels du sommeil, n'emmène pas, comme nécessaire et immanente conséquence, à la suppression du temps; je sais qu'aucune glaive, si céleste fût-il, ne peut fendre les rideaux passionnés de l'aube. Alors...

claude sernet

COMME UNE IMAGE

I

Je cache les sombres trésors
Des retraites inconnues
Le coeur des forêts le sommeil
D'une fusée ardente
L'horizon nocturne
Qui me couronne
Je va's la tête la première
Saluant d'un secret nouveau
La naissance des images.

II

La présence de la lavande au chevet des malades
Son damier les races prudentes desséchées
Pour changer les jours de fête leur serrer le coeur
La main de tous les diables sur les draps.

Supplice compliqué la branche aux singes aux calembours
L'amitié la moitié la mère et la bannière
On tend la perche à la défaite
Les vieux sages ont leurs nerfs des grands jours

Des lampes éteintes des lampes de bétel
Apparaissent au tournant d'un front
Puis la plante des têtes en série
Jumelles fil-à-fil et le sang bien coiffé

Soumises à la croissance.

III

Bouquet des sèves le brasier que chevauche le vent
Fumées en tête les armées de la prise du monde
L'écume des tourments aériens la présence
Les attaches du front le plus haut de la terre.

paul eluard

Victor Brauner — PLANTE ȘI ANIMALE

Central University Library Cluj

EQUINOX

Iată cu viteză de 80 km. pe oră sîrmele telegrafului dansează și șoptesc secrete urechilor de porțelan. Șopîrlele laticlavelor se răsucesc împrejurul unui ax veșnic grăbit pe cameleonul în felii ce-ți oferă cîmpul. In salcîmi, ciucuri de ghiață artificială dau din cap nu. Ai vrea să pipăi crêpe-de-chine-ul acestei flori cuminți trezite în povîrnișul drumului, iar în grădina cantonului iubești liliacul precum pe Lily.

Spargi în pumnul inimii aluna primăverii și trimiți mărgeanul plămînilor să culeagă tot aierul de mierea acestui răsărit. O margherită te îmbie să-ți ghicească rebusul îndoielilor și simți petalele sufletului cum cresc cît orizontul. Te dărui pe hamacul lor întreg și pur după ce mlaștina părîiului anonim ți-a primit lestul vicisitudinilor cotidiane.

Mumia femeii, cu șorțul steagului roș la buric, te salută din mijlocul stîlpului de telegraf culcat deacurmezișul drumului alături de o barză baletistă care primește defilarea trenului.

Vîntul amețește pe toboganul morii din fruntea dealului. Plopii sunt studenți manifestînd în monom.

Tabachera îți oferă o țigară și amintirea primului scrum ce ți-a încălzit vîrful degetelor, în popicăria lui Pănculescu. Ce scafandru urzică pleoapa reminiscenții? Inneci cu gîtlejul iască o melodie ce ți-a plăcut într'un equinox similar, la 16 sau 17 ani și închizi ochii.

Dar pelicula filmului continuă să te reproducă altul și totuși tu.

Saşa Pană

CELULE

Bumby: există numai pentrucă e legat de nasturele hainei sale arcuite. Aierul său nevinovat e prins cu o pioneză de o hîrtie sugativă care, udată, provoacă moartea mușchilor.

Totuși e nefericit. Suferă: **eurococul Goll** [1]).

Cerul e obrazul unui ciclop ciupit de vărsat.

Stelele s'au pervertit: fac cu ochiul. (Unde au învățat?).

Ferestrele sînt vitralii cu chipuri vii. Nepăsarea chinului se tîrăște singură între cercevele.

Katiuşka: îți tăvălești trupul în toate arcnele, îți oferi buzele pe tava unui surîs plătit fix.

Katia-Katiușca ai în ochi durerea soartei tale ca o pecete, sărutul tău slăvește bucuria sîngelui, îmbrățișările sînt nesfîrșite ca stepele, viața e pentru tine o piatră pe care o arunci cînd vrei în fluviu. Nu scuipi sînge, nu ești romantică. Iubești demonii și noaptea vrei să mori, vrei să trăiești.

De ce iubești la ore fixe, de ce ai vrut să mori? In care garderobă ți-ai uitat sufletul?

moldov

1) A nu căuta în Larousse.

V E S T I A R

CARȚI — REVISTE — FILME — COMENTARII — NOTE — PRIMITE

MEURTRE — François Berge.
LA NEBULEUSE — André Berge.
LE SURREALISME ET LA PEINTURE — par André Breton. Reproductions après: Max Ernst, G. de Chirico. J. Miro, G. Braque, Arp, Picabia, Picasso, Man Ray, A. Masson et Yves Tanguy.
LE PEUPLE DU CIEL — W. Bonsels.
DOCUMENTS No. 1. — Revue encyclopedique du XX-e siècle.
MISES AU POINT — Adamov, Lumbroso. Claude Sernet.
CAHIERS DE L'ETOILE — No.8. — revue — Paris.
L'ART CONTEMPORAIN — No. 1. — revue moderne — Paris.
XX — No. 7. — Revistă de literatură contimporană — Iași.
OPINIA PUBLICĂ — No. 2. — Scriu și descnează Ion Călugăru, M. H. Maxy, Victor Brauner, Gh. Dinu,. B. Fundoianu, Saşa Pană, etc.

Colecția Integral pregătește:

Jurnal de sex de Geo Bogza.
Brățara nopților — poeme de Ilarie Voronca.
Omul de după ușă — Roman de Ion Călugăru.
Poeme de buzunar de F. Brunea.
Zodiac — poeme de Ilarie Voronca.
Glas — poeme de I. Voronca și Stephan Roll.
Antologia grupului modern romîn — pictură și poeme.
Integralism — Studiu, manifeste ,perspective.
Steaua inimii — poeme de Stephan Roll.
SCURT CIRCUIT — album de Stephan Roll.
Diagrame pe nisip — de Saşa Pană.

FILME noui:

La foule de King Vidor.
A girl in every port — de Fréjos.
SOLITUDE
CLUB 73.
Ombres blanches — film sonore.
Le chanteur de jazz — film sonore.
La mère — tirée de Gorki
Le fin de Saint — Pétersburg — de Poudovkine.
NUITS DE CHICAGO
Les passions de Jeanne D'Arc.

„**DISCONTINUITÉ**". Cea din urmă mișcare de avantgardă literară din Franța, pregătită de un mănuchiu de tineri cari mărturisesc: „Nous célébrons les grands événements de notre existence, les étranges et multiples circonstances que la vie même propose à nos désirs ou à notre mépris, notre ennui, nos espoirs ou notre déchéance, mais nous ne voulons pas être les dupés impardonnables d'une illusion.

Je ne demande pas l'Absolu, mais le Vide me harcèle.

Le poème a repris aujourd'hui pour moi tout le sens mystérieux qu'il avait jadis.

Qu'il soit uniforme et douloureux comme ceux d'Eluard, tourmenté et terrible, comme ceux de Robert Desnos et de **Lautréamont**, il découvre toujours des horizons magnétique, des plaines insoupçonés. Le poème, est une **révélation**. C'est l'éclair qui jaillit des ténèbres de notre vie, c'est un jaillissment impéteux, un torrent inepuisable.

Il detruit tout ce qui se trouve sur son passage, il renverse l'échelle des valeurs, il recrée de la vie".

PAUL ELUARD e poetul în care azi cei mai tineri găsesc un orizont pentru fruntea lor, o fîntînă închisă cu sbuciumele înăuntru, cu răcoarea fierbinte, pentru setea din beznă, pentru lumina din întuneric. Mersul lui e prelungit ca un coridor de suferință făcută în suflet, plin de murmure ca pîlpîirea de aripi a îngerilor absenți. O carte a lui e o pădure de șoapte și flăcări de polen. O carte cu poezii te străbate ca un pîrîu, pietrele sînt din coca stelelor rămase moi, fără relief, fără pleoape, ca ochi de iris pierduți din orbitele cari îi dureau, cari îi închideau din lumină. Din balconul din cer un poet a rupt scrisoarea păsărilor, a rupt margherita lor și o aruncă buclat peste noi. Un deget de albină de azur din stamin în stamin culege o miere din care buzele noastre se udă fără concepere, fără rezistență. Cuvintele fosnesc pentru o ureche ascunsă în tine de d-zeu, ca florile în glastră și o mînă alunecă prin somnul lor spre noi să apuce gîtul din suflete ca al lebezilor pe apa descojită din oglinzi, din ochii ciutelor.

Paul Eluard scrie frumos, surprinzător fără gravitate ,fără sforțări; normal cum respiră. P. Eluard nu poate scrie urît ori ce ar interveni, ori de cîte ori l'ai ucide, l'ai fragmenta ca pe un șarpe ,cum nu poate o privighetoare să rage.

CAPITALE DE LA DOULEUR e una din cărțile lui cele mai frumoase. L'AMOUR LA POÉSIE e o carte care continuă o sensibilitate din spuma cerului, un lirism pentru erotica fiecărui obiect. o artă și-o broderie de surprize și de miracole, de colivia unei poezii care trăiește și se abandonează în tine, vie, miraculoasă, adevărată.

Colaboratorul nostru **B. Fondane**, publică în ultimul No. al revistei **Cahiers de l'étoile** — REFLEIOXNS SUR LE SPECTACLE. Un articol cu un ochi asupra contemporaneității noastre, o sinteză rezistentă din inteligența și sucul unei culturi fără reduceri, fără concesiuni ,fără opriri.

Acele cîteva demonstrații din paigna noastră 5 nu pot rela decât fragmentat curagiul și claritatea articolului.

Din cauza aglomerației de materie, Scurt-Circuitul D-lui Stephan Roll va apare în numărul nostru viitor.

Publicăm în numărul acesta poezia „Escursie" a prietenului nostru Filip Corsa din sertarul său din 1921, pentru frumusețile ei de atunci și ca să amintim oarecum de ce refuzăm să polemizăm cu imbecilii cari ne înjură, și de ce nu ne sinchisim de dânșii.

Dăm ca document al decrepitudinei Contimporanului notița lăudabilă de mai jos, apărută în „Viața Literară".

Contimporanul, apare cu mobilierul înnoit în stil clasic. **D. Ion Vinea**, în **„manifestul despre îngeri"**, pare a mărturisi misticismul. Întâlnim și aci iar pe d. **Mircea Damian**, cu o schiță umoristică.

D. Pompiliu Constantinescu, colaborează la „Contimporanul" cu articolul **„Vieți romanțate"**. Este o surpriză, nu lipsită de semnificații.

AVIZ IMPORTANT

Nu aruncați poeziile d-voastră proaste. Primim la redacție pentru retușat versurile rele și transformatul lor în ori ce stil dorit. Vindem, adăogăm imagini scînteietoare, rime de lux, titluri adequente, cari ne rămîn ca talașul. Discreție absolută, reușită sigură. 1 leu cuvântul.

PRIMITE

Der Sturm — Berlin, No. 1, Anul XX.
Pe drumuri noui — Brașov, No. 5—6
Agonia STIHURI de Mihail.

Colecția anului I din UNU se procură la revistă: Strada Fluierului No. 3 etaj, București (IV). Lei 50

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII REGELE FERDINAND I CLUJ

UNU

REDACTORI SAȘA PAMA MOLDOV

APARE LA ZI'NTIIU A FIECĂREI LUNI

c. 2637. — *Atelierele „Răsăritul"*,